

Ja det er det, de har gaaet og troet; men Tiden har vist, at det har været en forkert Tro. Deres Viden har ikke rigtig fulgt med paa dette Omraade. Thi det lader sig ikke benægte — jeg vil i saa Henseende henvise til det ærede Medlem Hr. Rode, der er ganske klar derover —, at Landbruget staar i en begyndende Krise. Hvordan den vil udvikle sig, og hvor haardt den vil udvikle sig, ja, den Mand er vel ikke født, som er i Stand til at se det. Men at Landbrugs-krisen vil udvikle sig ret kraftigt, derom er der ingen Tvivl, selv om jeg anser det for rimeligt, at den ikke kommer til fuld Ud-foldelse, før vi, om jeg saa maa sige, faar Rusland aabnet. Jeg tror i øvrigt, at det ærede Medlem Hr. Rode ogsaa var inde paa det. Den Dag, da Handelsforbindelsen med Rusland vender noget tilbage i Retning af Formerne før Krigen med Hensyn til Østersørug, Sortehavshvede, Byg o. s. v., er der ingen Tvivl om, at det danske Landbrug vil føle Konkurrencen langt haardere end den Konkurrence, de gennemgik i Firserne, da det i Virkeligheden — i alt Fald delvis — var noget lignende, Forsyninger med Kornstoffer fra Rusland, der bragte Krisen.

Der er altsaa mellem de to Socialdemokrater en meget stor Forskel i Grundsynet. Jeg maa antage, at det ærede Medlem Hr. Stauning egentlig mener, at det havde været godt lige indtil Valget i 1920, det forskrækkelige Venstreministerium er Skyld i, at vi derefter kom ind i den Tilstand, overfor hvilken han maa udbryde: Gud bedre os for Elendigheden!

Med Hensyn til Spørgsmaalet om den økonomiske Situation, saaledes som den tegner sig i Øjeblikket, kunde jeg have Lyst til at minde om, hvad det egentlig er, der er Aarsag til Krisen. Thi det lader til, man er ved at glemme det, om man nogen Sinde har vidst det. Med Hensyn til selve Krigens Aarsager kan man vel ikke helt rede Traadene ud. Man kan jo nok sige, som der blev sagt forleden Dag, at det er Kapitalisterne, der har foranlediget Krigen, eller de fæle Konservativer; men det er selvfølgelig for godtkøbs. Men medens det ikke er let at rede Aarsagerne til Krigen ud, synes jeg dog, at man maatte kunne blive nogenlunde enig om, hvor den økonomiske Krise, der udviklede sig efter Krigen, stammer fra.

Uden at paastaa, at jeg kender de nøjagtige Tal, tager jeg vel neppe fejl, naar jeg siger, at paa den Tid, da Hæstyrkerne var oppe paa deres fulde Kamphøjde, var

der dels ved Fronten og dels ved Etape-linierne slæbt bort fra Hjemmene, fra de civile Erhverv, mellem 20 og 25 Millioner Mand. Jeg tror — selv om man ikke har noget rigtig bestemt Tal, og selv om der foreligger forskellige Opgørelser — heller ikke, at det er meget galt, naar man siger, at et omtrent lige saa stort Antal var beskæftiget i Krigsindustrien rundt om i de krigsførende Lande, altsaa med at støbe Kugler, Granater og Patroner og den Slags Ting. Tilsammen faar vi et umaadelig stort Tal — om det er 40 eller 50 Millioner kan for saa vidt være ligegyldigt — paa den Del af Europas arbejdskraftige Ungdom og Manddom, der var draget bort fra Fredens Sysler. Jeg skal ikke her komme ind paa de Forstyrrelser, dette medførte, paa den Vareknaphed og den Række Forskydninger, som vi alle kender som Krigens Følger, men holder mig til Virkningen af, at disse 40—50 Millioner Mand, eller hvor mange det nu var, efter Krigens Ophør for nu snart 3 Aar siden blev sendt tilbage til deres Hjemstavn. De kom ikke tilbage lige i en Haandevending, men de begyndte dog i stærke Strømme at vende hjem, og der er ingen Tvivl om, at den langt overvejende Del i Løbet af et halvt eller et helt Aar var vendt tilbage til deres respektive Hjemstavn. Der saa det nu lidt anderledes ud, end da de forlod Hjemstavnen, og det baade i de besejrede og i de sejrriege Lande. De vendte tilbage til Lande, hvis Økonomi i ikke ringe Grad var ødelagt baade paa den ene og den anden Maade; mest gjaldt dette naturligvis paa den slagne Side. De vendte tilbage til Lande, der ikke var i Stand til at give dem de økonomiske Kaar, som de havde, den Gang de drog bort. Og ikke nok dermed, at Landene ikke var i Stand til at byde deres Arbejdere de økonomiske Kaar, de havde, da de drog bort. Nej, de vendte tilbage til Lande, hvor deres Pladser i ikke ringe Grad var optaget af helt andre Folk — jeg behøver blot at nævne, i hvilken Grad Kvinderne paa mange Omraader var gaaet ind i Arbejdet. Pladserne var i høj Grad optaget af Folk, som — selvfølgelig — meget nødig lod sig kaste ud til Fordel for de hjemvendende Soldater, og af Folk, der under de forandrede Forhold mange Steder arbejdede for en reelt mindre Løn — selv om den muligvis nominelt var fuldt saa høj som før —, fordi der samtidig var sket det, vi alle ved, at Pengeværdien gennem den enorme Udstedelse af Papir var blevet forrykket.

Det er i enhver Henseende forstaaeligt,